

VISSZAVADÍTÁS

Laza regényféle a kutyabőrről (XI.)

B. FOKY ISTVÁN

A SZÁJBARÁGÓSOK VÉREHULLÓ PILLANATA, MIKOR A TÖVISSZÚRÓK MÁR A MADÁRKARÁCSONYRA GONDOLNAK

És megint Maruska. Maruskának határtalan érzéke volt az emberek cserbenhagyásához. Mondhatni, szinte sportot űzött abból, hogy ha valamit kihallott a lakótelepi mendemondákból az emberektől, akkor szépségesen aludt rá egyet, hogy pihentesse, babusgassa kissé a továbbítástól, aztán másnap, esetleg harmadnap csak leadta az újdonságot valamely megfelelő helyen.

Esetünkben Pecsovics volt a főkolompos abban, hogy a sándori városelnöki jelölt kiléte napvilágot látott. Mert még aznap, mikor vele kapcsolatban kampányolni kezdtek, Pecsovics fogta magát, és beállított Maruskához, hogy körülnézzen nála.

– Mondtam már az Olimpikonéknak, hogy valamilyen összkomfortosan baromi kéroval dobott meg az önkormányzat – mondta Maruskának, ahogy helyet foglalt nála, és maga mellé telepítette a kútásó festményét.

– Te, te nekem itt ne kérózz, mert te se időben, se fizikálisan nem vagy abban a korban, amiben tetszelegni óhajtozol – mondta Maruska a vendégnek, közben beszoigálta eléje azt a birspálinkát, amit a Remete küldött neki a Miniatyából.

Pecsovic kóstolgatta kis ideig az italt, aztán magába öntötte, mint ökörkortyot küld le az izmos. Közben előállította a kedves tájékat ábrázoló, kútásó festette képet, mondván:

– Csak hogy lássad, kivel van dolgod: az iszapbirkózók atyja küldi neked annak reményében, hogy valaha is pártfogásodba veszed!

– Hallom, hogy Martinnak új nője van – mondta bosszankodva Maruska, közben a kútásó lehetetlenebbnél lehetetlenebb figuráit pislantgatta le a képzőművészeti alkotásnak titulált fürmedvényfélérről.

– A medvével kapta kötélvégre – mondta Pecsovic.

– Akkor lássuk a medvét!

– Már te is tudsz róla? – ugrott a mennyezetnek Pecsovic szemöldöke.

– Mindenről idejekorán értesülök, drága barátom, így ennek is utánajártam, minekután csak kipattant burkából a titok, hogy az a fenenagy állatbarát még bekeverhet a gyerekeim életébe – mondta sok-sok malíciával a hangjában Maruska, miközben azon kapta magát, hogy önkéntelenül is Pecsovic elé biggyesztett mindabból, amit nagy nehezen sikerült összekaparnia a minőségesebbjéből a Zöldikén. Gondolta, hogy vigye kánya, több is veszett Mohácsnál, csak egyik dugig a jóember, közben talán belőle is kisorfolhatja annak lényegét, ami az utóbbi időben ugyancsak emésztette.

Pecsovic evett. Csupán fél kézzel intézte az anyagot a szájába, hogy a másikkal meg kissé közelebb kerítse magához a nappali színésznőt, aki ezen már-már fölhaborodni látszott, mikor egykori alkalmazott gazdája egészen közel húzta magához, és a fülébe deklamálta:

– Azt mondják, hogy tűz van a lábad között . . .

– Valami van – mondta túlságosan csendesén a színésznő, s volt a hangjában most mindabból a lágyságból, ami különben is jellemzője volt intim megnyilvánulásainak. – Ha bét is mondanál, esetleg ráfigyelhetnél a lángok mozgására . . .

– Aron alul nem adod?

– Egy Nyurga, egy búbos . . .

– Adunk-veszünk?

– Mindennek ára van . . .

– Már valaha is dönthettem volna rajtad . . .

– De nem döntöttél, s jól döntöttél . . .

– P. nemesvad, annak több fölététel jár – dörmögte most Pecsovics olyan pózban, mint aki evés közben gondol a párzásra.

– Előbb a hozom. Mi van azzal a szűkseggüvel? – kérdezte most már nagyon idegesen Maruska, és mindjárt odébbgörgött látogatójától, aki mit sem adva a helyzetváltoztatásra, tovább tömte magába a füstölt kecskesajtot meg turistaszalámit, amit a színésznőnek a szegediek hoztak kedveskedésül. Miután Pecsovics az ételre ráöblített a keze ügyében álló birspálinkából, s megjegyezte, hogy ennek a gyönyörűségnek az alapanyaga bizonyára eper volt, ami manapság már kuriózum, fogta magát és kiegyenesedve még odavetette, hogy az a bizonyos Kóhalmi, a Sándornak nevezett személy valójában egy serdülő medve, a hivatalos pótanyja pedig senki más, mint nevezett zoopedagógusunk, aki után Maruskának ennyire érdeklődnie tetszik.

– Csak azt nem tudhatom, hogy honnan jutott a füledbe, abba a te drágalátos koncentrációs befogadódba annak ténye, hogy Nyurga P. szűkölű – mondta már az ajtóban állva, fél lábbal a folyosón.

– Ilyet én nem mondtam, te hóbortos! De valóban szűk lenne Etelköz annál a caskánál?

– Akkor más mondta, és az már más tészta – mondta Pecsovics, és egészen megfélekedzett róla, hogy az evés közbeni mozdulatát nem fejezte be, és hogy annak a párzási mozdulatnak talán inkább Maruska fogadott lányán lenne a legmegfelelőbb helye.

Ennek a látogatásnak lett aztán amolyan nemkívánatos következménye, hogy másnap a délelőtti órákban a Remetének újabb látogatója akadt a Kamenita-háton.

Kint üldögélt szép csendesen a lazán, s azzal volt elfoglalva, hogy dörzspapírral alakítson a protézisén, mert az ínysorvadás már fokozottan jelentkezett nála, és a műfogsor-pótlék ki-kibillent eredeti helyzetéből, minekokán a nyelvét harapta véresre evés közben, szóval ennek a hiányosságnak kiküszöbölése közben figyelte meg, hogy valamely természet asszonyosság hozzá igyekezne, ha nem rettegne Földet Söprő Búbánat látványától.

– Jöjjön csak, jöjjön! Búbánat a légynek se árt! – kiáltott le az asszonynak a Remete, majd még hozzátette: – Attól még a vendég is megmarhatja a gazdát!

– Mit tetszett mondani? – kérdezte a kocka alakú nőszemély, ahogy nagy lihegtében csak-csak fölért valahára a lazára, s odauilt a Remete mellé az óriási fatörzsre.

– Hogy Búbánat nem bírhatja a marhát – mondta a Remete.

– Doktor Kis-Palicsné, doktor Pösztörke Piroska, doktor – mondta a kocka alakú asszonyság, közben parolára nyújtotta a kezét.

– Molcer Martin, doktor nélküli – fogadta a bemutatkozást a Remete.

– Tetszik tudni, ez mostanság így szabályos, hogyha a férj is az, a felcség, akkor . . .

– Meg vagyunk értve, így hirtelenében is, inkább arról csevegjünk, hogy kegyelmed nem sztomatológus-c netán, mivel éppen a kimenős fogtoldalékomon dolgozom ezzel a dörzspapírral, hogy visszabillentsem eredeti egyensúlyi állapotába az ínyemen – mondta a Remete, s tárgyi bizonyítékként fölmutatta a jelzett darabot, mire alant Búbánat fölnyögött és párat vakkantott is, mire emberünk jónak látta a kutya ebbéli viselkedését föltárni a vendégnek: – Azt gondolja szegénykém, hogy a Kamenita-háti ásatások valamely emberi maradványával csalogatom, mivel túlságosan belemélyedtem a régészkedés tudományába!

– Igazi, vérbeli színész! – lelkendezett a vendég. – Imádom azokat az embereket, akikből közvetlenül következik foglalkozásuk vénájának csordogálása!

– Szóval? – nézett most komolyan a vendégére a Remete.

– A jogtudományok doktora vagyok, meg jelen pillanatban a községi választási bizottság elnöke, és mint olyan, hivatalosan teszem tisztem eme kies tájon, hogy helyrerántuk a helyreránthatókat, azaz lássuk a medvét!

– A medve köszöni az érdeklődést, de elvan valahogy ebben a semmirekellő világban, a maguk személyes érdeklődését nélkülözendő is! – így a Remete, miközben visszaharapta a szájába a fogpótlódarabot, és már azt próbálta gondolataiban eligazítani, hogy ki köpött a levesükbe, még mielőtt hozzáláthattak volna az élvezetéhez.

Dr. Kis-Palicsné, dr. Pösztörke Piroska vérbeli jogásznak mutatkozott ezekben a pillanatokban, mert hallgatott. És a hallgatása úgy nyúlt, akárha rétestésztát készített volna elő töltelékágyagnak.

– Már leadták a dróton, ugye? – kérdezte a Remete.

– Ó, most a nagy rendező van szólalóban önből? – kérdezte amaz.

A Remete szó nélkül fogta a lábánál heverő kézikosarat, melyben valamilyen madárféleség látszott üldögélni, s leindult a dombról. Dr. Kis-Palicsné, dr. Pösztörke P. méltatlankodva követte, súlyát az alig lábon maradátság határán billegtetve alá, s miközben arról áradozott, hogy ebbe a furcsa történetbe még sokaknak lesz beleszólása, a Remete megkérte, hogy túlságosan ne rikácsoljon, mivel a kosarában leledző madárféle nemigen bírhatja az ilyen és az ehhez hasonló hangnemet.

– Miért? Milyen madár ez a jómadár? – kérdezte az asszony.

– Holló! És kotlik!

– Egészen bolond, teljesen meghibbant – mondta az asszony, és olyan durranással tette ülepét a földre, hogy Búbánat ijedten inalt odébb eme szokatlan és fölöttébb furcsa izgatástól. Dr. Kis-Palicsné, dr. Pösztörke kétségbeesetten vette észre, hogy a Remete még csak meg sem fordult mindarra, ami mögötte történt, s hagyja őt esetleg egyedül talpra erőlködni, ami az ilyen és ehhez hasonló, kocka alakú asszonyságoknál nemigen szokott rövid időn belül sikerülni.

– Maga, kedvesem, aztán nem gatyázik, maga után akár négykézláb is fordulhat jobbik oldalára a század – lihegte most már izzadó homlokkal az asszony, s miután leértek végképp a dombról, a hollókotlóssal bíbelődő Remetének diadalittasan odamondta, hogy igazi jöveteli célja pedig az lenne, amit a Kerti Törpe üzent.

– Nocsak! Mindjárt ezzel kellett volna kezdenie, asszonyom! Mert erre az invitálásra én bizony nagyon régen várok – mondta a Remete, miközben a hollót bevitte a pincelakásba, hogy nyugodtan kotothasson ott tovább, mindenkitől kímélten. Mikor kifordult a gádorból, az asszony már gépkocsija sofőrülésén pihegett, és kézmozdulatokkal jelezte a Remetének, hogy ő a segédvezetői helyre pályázhat.

– Ennyire sürgős az alku? – kérdezte a Remete.

– Honnan tudja, hogy alkuról van szó? – érkezett kérdésére a kérdés.

– Mert errefelé minden magától értetődő – mondta a Remete, s miközben helyet foglalt az asszony mellett, még azt is kifejtette, hogy ennek a hollóakciónak hézagpótló szerepet szántak.

– Miért már, no! Hol lenne nálunk a hézag? – kérdezte most határtalan ironiával a hangjában a községi választási bizottság elnöke, közben kényszeredetten vergődött arckifejezésén a hökkenet tükröződése.

– Akárha a centrumban is – motyogta a Remete, s volt most ebben a hangban valami félelemkeltő, mintha sámáni jövődőlés birtokába jutott volna. – Talán még Mátyás madarát is újra kell gyűrűzni adott esetben maguknál, hát gondoltuk, hogy erre az esetre fölfejlesztjük a most már mindinkább ritkaságot jelentő hollóállományt . . .

Útközben még fölvtették Dörzsöltet, hogy a Remete ne érkezen a megbeszélésre csupasz kézzel. S így fölszerelve jutottak aztán az Üvegkalitkáig, ahol a Kerti Törpe fészkel. És már az sem volt föltűnő, hogy a város első embere a bíborba burkolt teremben fogadta őket, ahol csak nagy ünnepekkor és egyéb világot megváltó esetekkor tárták szélesre a bejáratot, hogy beférhessen rajta Európa.

– Utánfutó nélkül nem megy a jöhet? – kérdezte széles mosoly kíséretében az Üvegkalitka ura, majd szinte menten megbékélni látszott azzal a gondolattal, hogy Dörzsölt jelentősége az egész hercehurcában amúgy is jelentéktelen lehet, hiszen érzése szerint Molcer Martin máig már könnyen emészthető falattá lett a konyhán. Ezt a gondolatot mindjárt megosztotta vendégével a Kerti Törpe, mondván:

– A lényeg az egész jelenség motorján van, nemde? Az utánfutó pedig, mint színpadi díszlet, akár ráadás is lehet esetünkben, ezért ülünk mihamarabb munkához!

A Remete most már jó szimattal vette tudomásul, hogy itt egyenlő tárgyalófélként kezelik, és ha még valami harapnivaló is előkerül az asztalon álló italok mellé, akkor neki lesz mit a tejbe aprítania a mai nap hozadékaként.

Kivárt. És amazok is kivártak. Mintha valakire vártak volna. És megérkezett a vendég: uzsonnaidőben malacsült került az asztalra. A megboldogult ugyancsak illatozó darabkái mellé aztán fölsorakoztatták a saláták és egyéb zöldségek hadát, a könnyebb emészthetőséget szolgáló.

– Térjtek a tárgyra, azaz szúrjatok a sültből, aztán ilyen villásreggeli hangulatban elcsevegünk mellékes dolgainkról – mondta a Kerti Törpe, mint aki legjobb hangulatban találtatott ma reggel mindazzal, ami komoly problémát okozott mostanság neki.

– A közös ügyeinkről lenne szó? – kérdezte Dörzsölt.

Kerti ránézett a hivatlan vendégnek éreztetett emberre. Dörzsöltnek melege lett a gallérja körül a Törpe nézésétől, s lassan vörösödni kezdett a füle, mint mindig, ha fölöslegesnek vélték valahol.

– Nekünk a napvilággal van bajunk valahol – mondta a Remete, majd lassan és komótosan, vigyázva persze, hogy a zsírosabb falatokat elkerülje, valami mélységes nyugalommal az arcán még kifejtette, hogy ha valaki a napvilágra alkudozik, akkor ne az éjszaka keserveit vegye számba, mert arra vannak a virrasztók, mégha hivatalból is kirendelten netán. Szavaira nagy csend ülte meg az Üvegkalitka bíborfészkét, és látszott a jelenlevőkről, hogy sehogy nem tudhatják értelmezni a színész előbbi szavait.

– A rébuszokat hagyhatnánk másra, Martin! És a medvéket is, mégha serdülő állapotúak is, és szinte veszélytelenek . . . A ti elszabadult fantáziátokról van szó, amit úgy tárgyiasítottatok, hogy jelen pillanatban veletek a tőke, nálatok a mennyei hatalom buzgalma, és a szőlő nektek látszik érlelődni, csak tudnám, hogy mindezt hogyan csináltátok?!

A Kerti Törpe szavai mélyen kongtak a teremben, az egész hangulata egyéni töprengést tükrözött, de az egészen átsütött valami az aggódás hangnemének súlyos gondjaiból, és ha valaki most, ebben a pillanatban látta volna az Üvegkalitka urát, akkor valamikor azzal dicsekedhetne, hogy ő bizony látta a város első emberének hirtelen öregedési folyamatát. És mivel senki nem szólt erre se, a Kerti folytatta gondolatmenetét, most már kissé világosabban is netán, hogy a zsidó templom felvirágoztatásába is valaki beszállt, hogy a sándori pópa meg a Miniatya valamilyen vállalkozásba kezdett nagy hirtelen, csak nem tudni, hogy milyen pénzen, és hogy a szentkúti búcsút meglovagolva, valaki azt a bizonyos mlakai vizet a saját malmára hajthatta, mert itt a városi központban annak utána minden visszafelé látszik csordogálni, és ezt az állapotot kellene közösen kezelésbe venni, ha ők is úgy gondolják megfelelőnek a helyzetet.

– Helyzet az van, csakhogy a szó hiányzik – mondta most már nyugodtan Dörzsölt, mert a Kerti Törpe előbbi szavai után gyorsan fölfogta annak tényét, hogy a ló előállt, csupán fel kell rá kapaszkodniuk.

A Remete rendezett. Először a gondolatait rendezte kissé, s nem tudhatta fölfogni, hogy a város megmondhatója beadja a derekát, földre szállni látszik ezekben a pillanatokban, ami egyenlő lenne a csodával.

A Remete arcáról a többiek felé az tükröződött, hogy nagyon is jelen van, miközben emberünket leginkább az foglalkoztatta, ami az egész színpadi játék mögötteseként érződött fel sejtéseiben, s miközben arra összpontosított, hogy a lényeg csapdáját földerítse, kényszeredetten mosolygott a többiekre, két falat között ingázva a villásreggeliből.

– Mi ösztönemberek vagyunk ott a Kőhalom környékén – mondta most csendesen. – A napvilág szerintünk sosem lehet eladó valami, mert annak magasabb régiók parancsolnak . . .

– Megkapod a téglagyárat – mondta a Kerti.

– Téglagyárakat – helyesbített a Remete.

– Tiéd lehet a Kamenita-hát – folytatta Kerti.

– Az már az enyém, minden bajával – mondta a Remete.

– A korzói házad is a rendelkezésedre áll – sietett a felsorolással Kerti Törpe, mint aki mihamarabb túljutni igyekszik az anyagiak felsorolásán.

– Újjávarázsolva, persze – mondta a Remete.

– Mi így vadítunk vissza, Molcer Martin, de . . . – szusszant ki a levegő hirtelenében a Törpéből, hogy aztán újabb lélegzetet véve, kiröpítse magából a nagyágyúnak vélt kérelmet: – Te az emberünké légy, a földön és a mennyekben!

– Ámen! – mondta áhítatosan a Remete, miközben a malac farkának végén csámcsogva arra gondolt, hogy milyen könnyű a visszaszármasztás, ha az ember időben jó lóra tesz, és nem köti az ebet a karóhoz.

– Piroska, rögzítse szerződésbe a hallottakat, és aláírásra holnap kiviszi a Kamenita-hátra – mondta a Kerti Törpe, azzal nagy nehezen fölállt, intett a többieknek, és meglehetősen fűgén távozott.

Amazok nem szóltak semmit. Még azt sem észrevételezték, hogy közben a személyzet a maradék sültet és miegyebet szépségesen összcsoomagolva a Dörzsölt kezébe nyomta, aki volt olyan epés, és izgágán konstatálta, hogy kollégája a szebbik nemből úgy iszkolt tova, mint akit kergetnek.

– Piri korosztálya gyenge volt a fakszon, úgy látszik, mostanra is gyengéje maradt nagy egoizmusa – mondta Dörzsölt.

– Dr. Kis-Palicsné, dr. Pösztörke Piroska – mondta a Remete.

– Csupán arra lennék még kíváncsi, hogy hogyan jutottak a medve nyomára?

– Ennek én nyomára jutottam, Martin!
 – Csak most mondd? Én vagyok a leginformálatlanabb egész Etelközben? No, ezt megfizettetem veled, ha addig élek is!
 – Pecsovics helyére Maruska került . . .
 – Az idők változnak, az emberek soha . . .
 – És Maruska Pösztorke jobbkeze, a balban pedig a mérleget tartja!
 – Minden világos, baszod alássan! – mondta a Remete barátjának, mikor elhagyták az Üvegkalitkát.

Egy darabig cél nélkül ténferegtek a téren, mint akik élvezik a levélhullást, aztán egyik pillanatban azon kapták magukat, hogy ott állnak Martin korzói háza előtt.

– No, innen is lesz kit kilakoltatni, Martin!
 – És lesz mit rajta rendbe hozatni, a kutyafáját!
 – Segítsék neked ott kint a terepen? Vagy egyedül is elbajlódsz a népeddel, ha előállnak a lincseléshez?

– Csak semmi pánik! Vannak még csodák a tarsolyunkban – mondta a Remete, és a malactetem maradványaival a hónalja alatt, füttyörszve indult a Korzón a Tiszti kaszinó irányába.

Dörzsölt fejcsóválva nézett utána, aztán kiköpött, nem tudhatni, milyen gondolatok készítettek ilyen megnyilvánulásra a Remete jobbkezeit, aki káprázatosan kitervelte a város vezetőségének mennybemeneteli katasztrófájának előidézését, egyben kinevettetését is.

A Remete állta a szavát, és miután másnap, amikor dr. Kis-Palicsné, dr. Pösztorke Piroska elibe tette a pártok közötti szerződést, amit már Kerti Törpe előre kézjeggyével illetett, ő is minden gondolkodás nélkül aláírta az okiratot, s meghagyta az asszonynak, hogy mielőbb látni akarja az újabb kori kutyabőr, melyben a város visszaszármasztatja ősei jussát, amit a régi rendszer lekopasztott róluk.

– Csak akkor lépek a szerződés értelmében, mikor maga elém teszi a visszaszármasztási papírokat – mondta a távozó nő után a Remete.

– Már dolgoznak rajta, s úgy történik, ahogy a leírtak diktálják, de önnek is lépnie kell a meghagyottak szerint, és mielőbb hívják vissza a jelöltetési listáikat a városi választási bizottságból – mondta a Kerti Törpe jobbkeze.

– És még valami, ami nekem és a sándoriaknak fontos, asszonyom!
 – Éspediglen?

– Úgypediglen, hogy idén karácsonykor mi álljuk a szeretetünnepi habot a tortán a főtéren; a szájbarágók helyett mi tövisszúrók tartunk madárkarácsonyt az embereknek, hintve közjük ily mód a szeretet morzsáit – mondta a Remete, és még hozzáadta, hogy jókor fog jelentkezni az esemény megrendezésére, az önkormányzatnak csupán a fenőkről mint szükséges rekvizitumokról kell gondoskodnia ebbőlileg.

És Molcer Martin most végképp magára maradt gondolataival annak érdekében, hogy a sándori helyi közösségi embereket valahogy meggyőzze annak igazáról, ami szemlátomást ellenkezett tartásukkal és gondolkodásukkal. Martin nem mondhatni, hogy remekül érezte magát az áruló szerepében, aki végeladást csinál mások bajából, de ha arra gondolt, hogy az embernek mi dolga ezen a világon, akkor nyugtatta magát és háborgó lelkiismeretét annak tényével, hogy üzlet a világ, egy vég nélküli kiárusítása az ember-árunak, és az ilyen fogyasztói cikk is, mint az ember, alázatosan veszi sorsa beteljesülését.

Egérszürke. Minden bizonnyal, hogy ő lenne a megoldás ebben az áldatlan állapotban, gondolta a Remete, és mérhetetlen szorongásainak megváltóját kebelbarátjában látta, akinek szuggesztív jelensége, illetve mondanivalójának mélységes tartalma bizonyára meggyőzhetné a sándori helyi közösség tagjait arról, hogy az egyetlen helyes út, a megfelelő cselekvés ebben a pillanatban csupán a domb gazdája által választott lehetett.

– Üres konyhán bolond a szakácsnő, nemde? – kérdezte mintegy önmagától a Remete, és izgatott mozdulatokkal tárcsázott maroktelefonján, amit Csattanó Maszlagtól volt örökölt, hogy Egérszürkét hívja.

– Halló! – jelentkezett a hívásra Egérszürke.

– Itt Martin!

– A kamat hamarosan esedékes lesz, barátocskám! – mondta Egérszürke.

– Igen, igen, azaz most már balhé van készülöben, és jó lenne, ha a te jelenlétedben történhetne meg a színvállásom a sándoriaknak – mondta a Remete, majd bővebben is kifejtette a fejlemények történetét.

– Ösmérveim vannak a hallottakról, öregem! És ne tedd keresztbe azt a két szép öklöd, hanem trombitáld össze a népet estebéd idejére, és én megteszem a magamét az érdekedben – mondta Egérszürke, s volt valami bizonytalanság a hangjában, ami megütötte a Remete fülét.

– Itt is kasszírozni akar? – kérdezte, miközben a maroktefont tette biztos helyre, minekutána már fogta is magát, hogy Magvaszakadt Janó portáján legyen mielőbb.

Janó Csalogánnyal ült szép kettesben a Szentkút fái alatt, melyekről úgy hullott a levélrengeteg, mint záporok az égi nedű. A két jó barát éppen arról beszélgetett, hogy ha szavuk lehetne a városi önkormányzatban, akkor legelébb is nyelvet kellene telepíteni a kápolnába, hogy teljes legyen a zarándokhely harang dolgában is.

– Isten! – mondta a Remete, és közéjük ült.

– Isten! – mondták amazok, és Csalogány feléje nyújtotta a demisont, amiből kortyolgattak volt, és a tartalmát most megosztani gondoltak a jövevénnel.

A Remete gondolkodás nélkül magába döntött legalább öt ökor-kortynyt az italból, mely jelenséget Magvaszakadt Janó olyan megjegyzéssel illetett, hogy jelen esetben túlságosan komoly dolgokról lesz szó a továbbiakban, ha a szóvivő ekkora bátorsági erősítőt lötytyint magába a kétszerfőzöttből.

– Egy kutatóra lenne mielőbb szükség – nyögte a Remete amazok fülébe, kissé levegőszomjasan, mert a Csalogány pálinkája égette a nyeldeklőjét.

– Kutató az lenne, csak honnan a kutatnivaló? – kérdezte Csalogány.

– Azt kellene kikutatni itt valakinek, hogy miért vagyunk mi ilyen istenverte állapotban mostanság – forrósította a hangulatot a Remete, közben azon törte a fejét, hogy ezeknek most kiskanállal vagy lakodalmassal adja-e be mondókáját.

– Istenverte? Azért nem lesz ez túlzás kissé, mikor mindenki olyan nyomorult állapotban van, hogy a majmok tőlünk visszakapaszkodnak a fára védelmet keresni – fejtegette gondolatait a Csalogány. – És különben is, a Miksa ifiúr népszerűsége már-már eléri a mennyezetet, s mint olyan, bejuthat a Guinness-be!

– A jó isten seggibe! – dörrent a Remete hangja Csalogányra, aki akaratlanul is belekottyantott a kérdéses témába. – Éppen ezen a ponton akadt fel az ügyünk, mert rossz néven vették a városiak, hogy gúnyolódni merészelünk velük!

Amazok hallgattak. Jó hosszan hallgattak, már-már azt gondolhatta volna róluk a pártatlan szemlélődő, hogy valamely kövületi állapot

következett be rajtuk, minekokán csak a pusztá mozdulatlanság, tétlenség lesz ezen a környéken a szokás.

– Akkor nincs polgármester-jelölésünk? – kérdezte a Csalogány, aki kissé előbb tért magához a meglepetésből társánál.

– Nincs! – mondta a Remete.

– És mi nincs még? – kérdezte szinte önmagától Magvaszakadt Janó.

– Minden más van, csakhogy annak is olyan ára van, ami korlátozza a mozgásterünket – mondta a Remete, és újra a pálinka felé fordult.

– Ki fogja előadni ezt a történetet az embereknek? És valamilyen alkufélét látok ebből előhámozódni, ha nem csal a szimatom – mondta Magvaszakadt Janó a Csalogánynak, akinek arcán akkora csodálkozás feszült, hogy le lehetett volna róla kaparni.

– Ezek meglincselnek bennünket, Remete . . . – lihegte két korty ital között, majd elmélázva arra nézett, ahol a Tűzevő fészkelődött be a putrijába, és némely szolgáltatásokat végzett neki. – Engem az a nő bekap, ha kijátsszuk az adut, hogy nemigen lehetünk a magunk ura ezen a területen . . .

– Hozzuk össze az embereket estebéd felé, hogy szót értsünk velük mihamarabb – mondta a Remete, aki túlságosan izgatottnak látszott ahhoz, hogy még a Tűzevő érzületeivel is foglalkozzon.

– Itt lesz a gyülekezet, csakhogy mi hol leszünk, ha színt vallunk ilyen mód, ahogy föltérképezted előttünk az egészet – sóhajtott Magvaszakadt Janó, és előszólitotta gyerekeit, mármint a gondnoki ház körül lebzselő lurkókat, hogy fussák össze esti hatra a sándori helyi közösség népes táborát.

A Remete meg fogta magát, és a Szent-tó takarásában visszakullogott a portájára, ahol a Miniatyá foglalkozott távollétében a Búbánattal.

– Rendes kis jószág a maga ebje, Remete! Csak mintha vékonyodna az orrcimpája, nemde? – kérdezte Martintól az atya.

– Nincs tréningben az ebadta, már-már ki kellene vinni szarvasgombáztatni ökelmét, és akkor rendbe jönne az orra kondíciója is – mondta a Miniatyának a Remete, majd még hozzátette azt is, hogy tél elején, mikor a hó eluralja a környéket, Búbánatot a vadászokhoz csapja, hogy hajtóként kissé fölemlékeztesse eredeti adottságának szerepkörét, mikor a vaddisznók nyomába erednek a környék puskásai.

Miniatya kissé kókadtnak látszott, de mindennek ellenére a Remete mégis előhozakodott a bajával, mármint azzal a balhéval, ami elé még a mai napon néznek, ugyanis a színvalláshoz a pap segítségéért is szüksége lenne.

– Eladtad őket? Te jó isten, ki vagy a mennyekben . . .

– Másnapos már ez a világ, Miniatya, nem olyan, amilyen tegnap még mutatkozni látszott – mondta a Remete. – Magam se sejtettem, hogy ez lesz a nóta vége, és most kérném, hogy tegyen valamilyen lépéseket annak irányába, ami lelkileg enyhíti az esetlegeseket . . .

– Egyetlen ilyen lehetőség van, fiam, csakhogy annak is ára van, akárha a te meggondolatlan hadműveletednek – mondta a Miniatya, és lassan, komótosan kifejtette annak tényét, hogy ha ezt a területet sikerülne neves kegyhellyé fejleszteni, akkor szóba jöhetne valami megfoghatatlan, ám mégis tetszetős kielégítése a népi léleknek oly mód, ahogy még ebben a világi életben sehol és senki nem alkalmazta az effajta csodatevést.

– Éspedig? Mi lenne az, ami több minden e világinál?

– A boldogság teljes megélése – suttogetta a Miniatya.

– Lehetne ezt pontosítani, illetve világosabbá tenni, hogy miben rejlik földi léte? – húzódott közelebb az atyához a Remete.

Az atya homloka izzadni látszott. A téglagyarak ura most látta először a papot olyan lehetetlen állapotban, hogy megborzongott arcboréneke szürkességétől, ahogy ott ült, és a lehetetlent próbálta kimondani, ami akárha a hivatásába is kerülhet netán.

– Kollektíve boldoggá avatjuk őket – suttogetta alig hallhatón, és nem nézett a Remetére, tekintete valahol a Kamenita-hát csücskén motozott réveteg.

– Hiszen boldogok ezek . . . amikor az igát húzzák, atyám, akkor talán a legboldogabbak . . .

– Neked, Martin! De az egyháznak? Hallottál valamikor a boldogáavatásról, amit csak egyeseknek adatott kieszközölni?

– Nem én! . . . Illetve nemrég, valamiké . . .

– Azért! . . . De mi megtesszük a tőlünk telhető a Pópával, aztán a jó isten kegyelmezzon nekünk – mondta az atya, sóhajtva fölkerelkedett, és amikor az óriási szőlőtőkék mellé ért, az egyikbe akkorát rúgott, hogy róla a szemek számlálatlan gurultak alá a betonút felé.

– Az áráról nem mondott semmit – állapította meg a Remete.

Odébb, a Kamenita-hát déli oldalán fehérbe öltözött, bokros növényű gyedei mutatkoztak a vidék flórájának.

– Virágzik az orgona? Ilyen őszi időben ez ritka szokásai közé tartozik a cserjésnek! – mondta a Remete, mikor aztán hirtelen kimerevült, akárha mozgásában megakasztott filmtekercs lett volna, mert egy lehetetlen színűnek is mondható pillangó telepedett a kézfejére.

– A magyar színjátszó lepke lesz minden bizonnyal – hallotta maga mögül Egérszürke hangját, s olyannyira meglepődött, hogy szólni sem tudott amannak jártassága miatt a lepkehatározóban. Annyit azért tudott Egérszürkéről, hogy passzióból kutatóskodik, és a botanika megszállottja, de hogy a rovarok világában is könnyedén mozog, az újdonság volt a Remetének is.

– Az orgona is . . . és most ez a lepke – dörmögte kelletlenül, mint aki bizonyos benne, hogy a ritkaságok eme kettőssége valamilyen lehetetlen helyzet előfutáraként toppantak az életükbe.

– Előbb jöttem, hogy letisztázzuk a helyzetet, Martin! – mondta Egérszürke, és volt valami a hangjában, ami azt sejtette a Remetével, hogy jiddis vonalon sem fenéig tejfel manapság az egész hacacaré.

– Kész tények elé vagyok állítva, barátom, és ezen még a te fene nagy eszed se tudhat segíteni! – mondta a Remete.

– Téged csupán barátilag kértek fel valamire, aminek bizonyára megisszuk a levét, de az egész színjátéknak a hozadékát is nézzed, barátocskám! . . . Két egymásnak feszülő pont között ingázni sosem volt könnyű feladat, de te alkalmas vagy arra, hogy mindkét félnek arányosan megfelelj, csak a száraz tényeket körül kell szöni egy megfelelő történettel, amiből természetesen engem meg a többieket kihagyni méltóztatysz!

– Nem fog menni – nyögte a Remete, miközben a kézfejére időközben visszarebbent lepkét hessintette odébb.

– Mert nekünk semmiben se arcunk, se nevünk, drága barátom! A háttér vagyunk csupán a körülmények szolgálatára! – mondta Egérszürke, és miközben intett a barátjának, hogy üljön a kocsiba, még kifejtette annak fontosságát, hogy elgörögnek az Itatóig, ahol fölcspontik a Vidám Ördögöt, és akkor egyben lesz a csapat.

Vidám Ördög a szélmalomával bajlódott. Szedte is a Jóságost az égről, csak úgy cifrázódott belőle a szó, hogy tenné már valaki a kopaszok közé, amikor a délit terelgeti errefelé, mikor neki az északnyugati volna inkább inyére.

– Amaz a domb, ott a tóhajlatban lefogja az igazi szélerőt, a déli meg olyan, mint a lóhúgy – mondta a Vidám Ördög, miközben betessékelte őket a rezidenciába, melyhez hasonlót itt-ott látott még a környéki ember.

Belül is jól megvetették bizony a kényelem és a pazarság ágát, mert ott nem volt ami nem volt, a többi meg olyan szájtátira kerekítette a vendég tekintetét, hogy pislantani is elfelejtett.

– Mi az ipse? – kérdezte suttogva Egérszürkétől a Remete, mikor Vidám Ördög valami kínálnivalóért ment a ház másik részébe.

– Kutató – mondta amaz egykedvűen. – És aki kutat, az talál is!

– Mi után kutat?

– A boldogság után . . .

– Boldogság – sóhajtott a Remete, és volt a hangjában valamely sóvárgásból az után, ami itt a szeme előtt teljesedett ki a maga valóságában.

Eszegettek. Iszogattak. Csendben. Mintha mindenki valamilyen belső monológgal lett volna elfoglalva. Egymás tekintetéből próbálták kiolvasni a másik gondolatait. Ez a csuda nagy némaság a Remetének nem volt szokatlan, szokta ő azt bizony, mikor egyedül virrasztott a szerepei fölött, s mint az olyan ember, aki egyedül sakkozik önmagával, neki is oda kellett képzelnie a mások gondolatait az övéihez.

– A Tűzevőbe is befektetünk valamicskét, hogy legyen már sárfürdők is, amit ha egybekötünk a domb delejével, akkor itt magas lóról beszélhetünk a gyalogsággal – mondta a Vidám Ördög, és a Remete ebből értette ki, hogy ezek ketten már mindent megbeszéltek.

– Hogy kerül az összképbe a Tűzevő? Ki a fene maga, hogy boldog és boldogtalant ismer? – kérdezte idegesen új ismerősétől a Remete, és látszott az orrcimpája remegéséből, hogy ugyancsak felfokozott idegállapotba került bizonyos személyek emlegetéséről.

– Nyugalom, Martin, nyugi! A Vidám Ördög jót akar, elhiheted, ha mondom! A Tűzevő meg az olasz ágon futott be a képbe, és kérnélek, nehogy eszedbe jusson esetleg az eltűnt értékkel kapcsolatba hozni! –

kérlelte barátját csitítva Egérszürke, akinek szemlátomást kellemetlen volt, hogy a minden lében kanál Ördög említést tett akaratlan a gyászos kimenetelű eseményről is.

Újra csend lett körülöttük, csupán rágóizmaik rándulása mutatta, hogy ki-ki a maga módján evéssel próbálja most levezetni indulatait. A Remetéről jól olvasható volt a kétely, minekokán fölmerült benne a kérdés, hogy Egérszürke miért mártotta történetükbe a filigrán kis emberkét is, aki szemlátomást élvezte az előállt helyzetet, és mintha magában legbelül kedélyesen röhögött is volna hozzá.

– Vidám Ördög tősgyökeres sándori, Martin! S mint ilyenre, nagyon is szükségünk van rá, esetünkben ő lesz a lengéscsillapító, mielőtt a kátyúban derékba törik a szekerünk! – mondta Egérszürke, s miközben indulni készülődtek, még hozzátette: – És különben is, Vidám Ördögnek kapcsolatai vannak a Fekete Máriával, és erre a kapcsolatra neked a hegyen még nagy szükséged lehet, ha mondom!

– Nagyon is értem, hogy most már semmit se értek – dörmögte kényszeredetten a Remete, s látszott róla, hogy idő kell neki az események megemésztéséhez.

– A kegyhely felvirágoztatása összetett munka, s engedd, hogy abba beleszóljanak a profik is, ami egyáltalán nem lesz károdra – tuszkolta kocsijába őket Egérszürke, hogy végre a Szentkút irányába gördüljenek, ahol nem kis feladat várt rájuk a vidék mindenbeli felhizlalása érdekében.